

انقلاب اسلامی؛ خاستگاه فرهنگی و نسیم هویت اسلامی

روایت رهبرانقلاب از دلایل و عناصر ماندگاری «انقلاب اسلامی» حاوی نکات قابل تأملی است که بهترین زمان برای بازخوانی و مرور آن‌ها ایام دهه فجر هر سال است.

روایت رهبرانقلاب از دلایل و عناصر ماندگاری «انقلاب اسلامی» حاوی نکات قابل تأملی است که بهترین زمان برای بازخوانی و مرور آن‌ها ایام دهه فجر هر سال است.

خبرگزاری مهر، گروه فرهنگ - حسن شیخ حائری: «نگاه کنید ببینید عناصر ماندگاری انقلاب چیست؟ آن عناصر را باید تک تک ما تأمین کنیم. اینها تحلیل لازم دارد؛ تحلیل را شما جوانها بروید بکنید ... اینکه یک انقلاب بتواند بماند خیلی مهم است؛ البته اینها بحث های طولانی لازم دارد و جوان ها باید یک قدری بروند مطالعه کنند...»

نوزدهم دی ماه امسال بود که رهبر حکیم انقلاب، در دیدار مردم شریف قم و در خلال بیانات خود، به بحث عناصر ماندگاری انقلاب اشاره داشتند و همگان، بویژه جوانان را نیازمند مطالعه و داشتن تحلیل در این باره دانستند.

اکنون و در سالگرد دهه فجر انقلاب اسلامی و در ایام پیروزی شکوهمندش، شایسته است تا با مرور بیانات مدبرانه معظم له درباره خصوصیات برجسته انقلاب فرهنگی اسلامی به عنوان یکی از بهترین راه‌ها برای فهم این حماسه، به شناختی اساسی و اصولی از این پدیده منحصر بفرد نظام بین‌الملل دست یابیم تا بر اساس آن بتوانیم تحلیلی جامع از این مسئله داشته باشیم.

باید گفت رؤس بیانات رهبر بصیر انقلاب درباره انقلاب اسلامی در سی سال اخیر، در شش سرفصل، قابل تلخیص است، شش سر فصلی که همگی به نوعی تابعی از فرهنگ است و قطعاً همین خاستگاه فرهنگی انقلاب اسلامی است که باعث شده تا این انقلاب، نسبت به همه انقلاب های دنیا، متمایز باشد و ماندگاری بیابد:

یک. انقلاب اسلامی مبتنی بر اسلام، اخلاق و ارزش ها

معظم له در ۳۱ شهریور ماه سال ۱۳۶۶ در مجمع عمومی سازمان ملل و در برابر نمایندگان کشورهای مختلف جهان، انقلاب اسلامی را انقلابی مبتنی بر جهان‌بینی اسلامی و متکی به دین معرفی می‌کنند.

ایشان همچنین در این باره و در ۱۹ دی ۱۳۷۰ و در دیدار با مردم قم، «انسان سازی» را به عنوان اساس انقلاب اسلامی معرفی می‌فرمایند.

و اما خطبه‌های نماز جمعه ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۷۹ هم فرصت دیگری است تا رهبر بصیر انقلاب، «ایمان» را در کنار «دینداری»، «عدالت»، «دوری از اسراف و تجمل» و «سلامت دینی و اخلاقی در سطح زمامداران» به عنوان ارزش هایی معرفی فرمایند که ملت ایران به دنبال آنهاست.

ایشان در ادامه همین خطبه ها، «رواج اخلاق فاضله»، «آزادی فکر و بیان» و «استقلال سیاسی، اقتصادی و فرهنگی» را به عنوان ارزش های دیگر انقلاب اسلامی برجسته می سازند و بر دشمنی نکردن جناح های موجود در کشور تاکید کرده و می فرمایند: حکومت اسلامی حتی از مخالف خود نیز تا زمانی که توطئه نکرده باشد، دفاع خواهد کرد.

دو. رهبری حکیمانه و فقیهانه امام و استقامت ایشان

حضرت آیت الله خامنه‌ای در پیام بسیار مهم خود در اولین سالگرد ارتحال امام راحل در سال ۱۳۶۹، به نقش بی بدیل رهبر حکیم، فقیه، عبد صالح و الگوی مسلمانی در انقلاب اسلامی اشاره کرده و با توجه به مجاهدت مستمر ایشان می‌فرماید: «در مدرسه انقلاب که امام ما بنیان گذارد، بساط اسلام سفیانی و مروانی، اسلام مراسم و مناسک میان تهی ... برچیده شده و اسلام قرآنی و محمدی ... و خلاصه اسلام کوبنده ی جباران و برپاکنده ی حکومت مستضعفان سر بر کشیده است...»

رهبر انقلاب در چهاردهمین روز خرداد ماه ۱۳۷۵ و در جمع زائران مرقد نورانی امام راحل عظیم الشان، حرکت امام را حرکتی الگوبرداری شده از حرکت امام حسین علیه السلام می‌خواند که با استقامت همراه است: «ملت ایران! بدانید اگر امام شما استقامت به خرج نمی داد، شما امروز مرزهای ایران بزرگ را نمی داشتید. دشمن، همین مرزها را می شکست و پای متجاوزش، در خاک شما باقی می ماند و مایه ی سرشکستگی ابدی ملت ایران بود. استقامت این مرد بود که گذاشت...»

ایشان همچنین در خطبه های نماز جمعه ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۷۹، حضور فقیه عادل زمان شناس را ضامن پیشرفت کشور در چارچوب ارزش ها بر می شمردند و در ۱۴ خرداد ۱۳۸۳ نیز در سالگرد ارتحال امام خمینی، پنج شاخص «در هم تنیدگی معنویت با سیاست»، «اعتقاد راسخ و صادقانه به نقش مردم»، «نگاه جهانی و بین المللی»، «تبیین مسئله ولایت فقیه» و «عدالت اجتماعی» را به عنوان مهم ترین شاخص های مکتب امام معرفی می فرمایند.

سه. استقلال، بیت الغزل انقلاب اسلامی

معظم له در همان نشست مجمع عمومی سازمان ملل در سال ۱۳۶۶ و در ایام ریاست جمهوری خود، انقلاب اسلامی را انقلابی علیه رژیم وابسته به قدرت های سلطه گر می خواند که به شرق و غرب اتکا ندارد و حتی پیامی آشکار هم به کشورهای مستضعف دارد: «پیام ما به جهان سوم آن است که تا نظام سلطه و وضع کنونی باقی است، در راه اتحاد میان خود بکوشند؛ این بهترین راه برای قوی شدن است.»

ایشان همچنین در همین سخنرانی، به برخی خصومت های آشکار انتقام آمیز دشمنان با انقلاب از جمله کودتا، جنگ تحمیلی، تروریسم و تلاش برای نفوذ در مدیریت های انقلاب و سازماندهی گروه های مخالف اشاره می فرمایند.

رهبری معظم انقلاب در پیام خود به مناسبت اولین سالگرد ارتحال امام راحل در دهم خرداد ۱۳۶۹ نیز به دو ویژگی مهم انقلاب اسلامی یعنی «دادن احساس شخصیت و عزت به مسلمانان» و همچنین «ورزش نسیم هویت اسلامی در کشورهای غیر مسلمان» اذعان می کنند و در چهاردهم مهرماه ۱۳۷۹ و در اجتماع عظیم مردم قم، شعار اصلی انقلاب را استقلال، آزادی و جمهوری اسلامی می خوانند و می فرمایند: «استقلال، بیت الغزل انقلاب اسلامی است... قانون اساسی ما تصریح می کند نه استقلال می تواند جلوی آزادی را بگیرد؛ نه آزادی می تواند جلوی استقلال را بگیرد و این بسیار مبنای متین و مستحکمی است.»

چهار. مردمی بودن انقلاب و آزادی مردم در انقلاب

معظم له در دیدار ۱۹ دی ماه سال جاری با مردم قم به اهمیت انتخابات و رای مردم اشاره کرده و می فرمایند: «بیعت مردم با نظام، بیعت با پیامبر است ... مردم و مومنین از طریق همین بیعت به آرامش می رسند ... (نقل به مضمون).»

رهبرانقلاب همچنین در مناسبت های متعدد دیگر از جمله در همان نشست مجمع عمومی سازمان ملل یا در خطبه های مختلف نماز جمعه، صد در صد مردمی بودن انقلاب اسلامی را مکررا یادآور شده و بر حفظ این مسئله تاکید ورزیده اند؛ به طور مثال در نماز جمعه بیستم بهمن ماه ۱۳۶۸ می فرمایند: «استقلال کم نظیر و اظهار نظر آزادانه مردم در مسائل گوناگون، دو خصوصیت مهم جمهوری اسلامی است که آرزوی همه ملت هاست.»

پنج و شش. عمل به وظایف انقلابی در کنار بیشتر بودن رویش ها نسبت به ریزش ها

این دو اصطلاح کلیدی نیز در بیانات مکرر معظم له به چشم می خورد و باید این دو را نیز به عنوان خصوصیات و ویژگی های منحصر بفرد انقلاب اسلامی دانست که بر اساس آن ها، هر کس سعی می کند در هر جایگاهی، به وظیفه خود نسبت به انقلاب عمل کند و بر همین اساس است که همیشه رویش های انقلاب نسبت به ریزش های آن بیشتر بوده و نوعی زاینده گی را در جریان انقلاب اسلامی پدید آورده است.